(७५३) रसभावौ तदाभासौ भावस्य प्रशमस्तथा।
गुणीभूतत्वमायान्ति यदालङ्कृतयस्तदा॥
रसवत्प्रेय ऊर्ज्जस्वि समाहितमिति क्रमात्।

तदाभासौ रसाभासो भावाभासश्च। तत्र रसयोगाद्रसवदलङ्कारो यथा। "अयं स रसनोत्कर्षीत्यादि"। अत्र शृङ्गारः करुणस्याङ्गं। एवमन्यत्रापि। प्रकृष्टप्रियत्वात् प्रेयः। यथा मम।

"आमीलितालसविवर्त्तिततारकाक्षीं
मत्कण्ठबन्धनदरस्रथबाहुवल्लीं।
प्रस्वेदवारिकणिकाचितगण्डबिम्बां
संस्मृत्य तामनिशमेति न शान्तिमन्तः"॥

अत्र सम्भोगशृङ्गारः स्मरणाख्यभावस्याङ्गं। स च विप्रलम्भस्य। ऊर्ज्जो बलं। अनौचित्यप्रवृत्तौ तदत्रास्तीत्यूर्ज्जस्वि। यथा।

"वनेऽखिलकलासक्ताः परिहृत्य निजस्त्रियः।
त्वद्वैरिवनितावृन्दे पुलिन्दाः कुर्व्वते रतिं"॥

अत्र शृङ्गाराभासो राजविषयरतिभावस्याङ्गं। एवं भावाभासोऽपि। समाहितं परीहारः। यथा।

"अविरलकरवालकम्पनैर्भृकुटीतर्ज्जनगर्ज्जनैर्मुहुः।
ददृशे तव वैरिणां मदः स गतः क्वापि तवेक्षणेक्षणात्"॥

अत्र मदाख्यभावस्य प्रशमो राजविषयरतिभावस्याङ्गं।

(७५४) भावस्य चोदये सन्धौ मिश्रत्वे च तदाख्यकाः।

तदाख्यका भावोदयभावसन्धिभावशबलनामानोऽलङ्काराः। क्रमेणोदाहरणं।